

mag. Marko Lozej*

Amortiziranje osnovnih sredstev gospodarske javne infrastrukture pri občinah in najemnine pri javnih podjetjih

1. Predpisi o amortiziranju gospodarske javne infrastrukture pri občinah - neposrednih proračunskih uporabnikih

Do konca leta 2009 so se osnovna sredstva gospodarske javne infrastrukture v lasti občin vodila v knjigah javnih podjetij in so se amortizirala po enakih pravilih kot osnovna sredstva v lasti javnih podjetij. V tem obdobju ni bilo nobenih problemov v zvezi z vodenjem evidenc in obračunavanjem amortiziranja infrastrukture, razen »odpisovanja amortizacije infrastrukture v breme obveznosti do občin«, ki je vsebinsko predstavljalo velik obračunski problem, saj je ta rešitev omogočala, da javna podjetja v primeru prenizkih cen storitev gospodarskih javnih služb (GJS) niso izkazovala izgube in tudi osnovna sredstva gospodarske javne infrastrukture (GJI) se v takih primerih v enem delu niso reproducirala iz sredstev zbrane amortizacije, temveč so se lahko le iz proračunskih sredstev občin, zbranih z davki. Amortizacija je bila sicer v knjigah javnih podjetij tudi v tem času vedno 100 % obračunana, vendar se je v primerih, ko s cenami storitev GJS denarno ni bila pokrita, knjigovodsko pokrila z odpisom premoženja občine.¹ S prenosom gospodarske javne infrastrukture iz knjig javnih podjetij v knjige občin in s sprejemom Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 63/09 – v nadaljevanju Pravilnik o oblikovanju cen) pa je prišlo v tem pogledu do velikih sprememb.

Preden začnemo analizirati to novo ureditev, si najprej pogledimo, katere predpise je treba danes upoštevati za občine – neposredne proračunske uporabnike v pogledu izkazovanja in amortiziranja osnovnih sredstev.

Občine se morajo pri izkazovanju osnovnih sredstev in obračunavanju amortizacije osnovnih sredstev držati naslednje hierarhije predpisov. Najprej morajo upoštevati določbe Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99 in

---

* Mag. Marko Lozej, univ. dipl. ekon., pooblaščen revizor in državni notranji revizor ter prokurist družbe LM Veritas d.o.o.

¹ Računovodsko to pomeni, da je javno podjetje obračunalo in izkazalo 100 % amortizacijo, manjkajoči znesek prihodkov (zaradi prenizkih cen storitev GJS) za pokritje 100 % amortizacije pa knjižilo tako, da je prikazalo druge prihodke in zmanjšalo obveznosti do občine (98 / 78). Občina pa je v svojih knjigah zmanjšala terjatev za sredstva v upravljanju in sklad osnovnih sredstev (9000 / 092).

30/02), nato določbe pravilnikov, ki so bili izdani na podlagi tega zakona (med katerimi je najpomembnejši Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09 in 58/10), nazadnje pa še določbe Slovenskih računovodskih standardov SRS (za tiste zadeve, ki jih ne rešuje Zakon o računovodstvu in na njegovi podlagi izdani pravilniki).

Za obračunavanje amortizacije v občinah je pomemben predvsem Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev (v nadaljevanju: Pravilnik o načinu in stopnjah). Glede na obračunski sistem, ki velja za proračunske uporabnike (prihodki in odhodki se izkazujejo na podlagi denarnega toka), se obračunani popravki vrednosti za osnovna sredstva ne izkazujejo kot strošek amortizacije, temveč se knjižijo neposredno kot odpis (zmanjšanje vrednosti) virov sredstev – to je zmanjšanje sklada osnovnih sredstev. Občine so do konca leta 2009 po tem pravilniku obračunavale odpise za tista osnovna sredstva, ki so jih do tedaj izkazovale v svojih knjigah (šlo je večinoma za osnovna sredstva za izvajanje lastnih upravnih oziroma administrativnih dejavnosti in le v manjši meri tudi za osnovna sredstva za opravljanje raznih gospodarskih dejavnosti oziroma tudi dejavnosti gospodarskih javnih služb, če so se te izvajale v okviru režijskih obratov občin). Po prenosu GJI v knjige občin pa so občine v svoje knjigovodske evidence prejele veliko osnovnih sredstev, ki se uporabljajo za gospodarske namene oziroma za izvajanje gospodarskih javnih služb (gre za veliko osnovnih sredstev po številu in tudi za velike vrednosti). Ker se mora taka gospodarska javna infrastruktura uporabljati in reproducirati drugače, kot če gre za osnovna sredstva za upravno administrativne namene, se je pokazala potreba po natančnejšem določanju amortizacijskih stopenj za take vrste osnovnih sredstev in tudi po uporabi še drugih metod amortiziranja (ne samo enakomerne časovne metode).

S sprejetjem Pravilnika o oblikovanju cen so bila osnovna sredstva za opravljanje obveznih občinskih GJS varstva okolja jeseni leta 2009 razporejena v več amortizacijskih skupin, za katere so bile določene različne življenjske dobe ter amortizacijske stopnje.

Sestavljenec tega Pravilnika o oblikovanju cen (Ministrstvo za okolje in prostor) je s tem seveda posegel v pristojnost Ministrstva za finance, ki določa amortizacijske stopnje, oziroma je računal, da bodo tako določene stopnje sprejete tudi kot stopnje za amortiziranje osnovnih sredstev GJI, potem ko bodo ta osnovna sredstva prenesena na občine. In tako se je tudi zgodilo. Po nekaj nespornostih je Ministrstvo za finance (MF) dopolnilo svoj Pravilnik o načinu in stopnjah ter v novem petem odstavku 7. člena pravilnika določilo, da se v primeru, da so letne stopnje odpisa za opredmetena osnovna sredstva s področja

gospodarskih javnih služb določene v področnih predpisih, uporabljajo za odpis te letne stopnje.

To pomeni, da občine za odpisovanje vseh svojih osnovnih sredstev razen tistih, ki se uporabljajo za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja, uporabljajo stopnje, ki so določene v prilogi Pravilnika o načinu in stopnjah, za odpisovanje osnovnih sredstev, ki se uporabljajo za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja (oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode, prevoz in zbiranje komunalnih odpadkov in za dejavnost odlaganja ostankov predelave ter odstranjevanja komunalnih odpadkov), pa stopnje, ki jih v prilogi določa Pravilnik o oblikovanju cen. Ker so bila z letom 2010 iz knjig javnih podjetij na občine prenesena tudi druga osnovna sredstva gospodarske javne infrastrukture (promet in zveze, energetika, oskrba s plinom itd.), to tudi pomeni, da se bodo za amortizacijo osnovnih sredstev te infrastrukture (promet in zveze, energetika, oskrba s plinom itd.) do sprejetja posebnih amortizacijskih stopenj v področnih predpisih uporabljale stopnje, določene v prilogi Pravilnika o načinu in stopnjah (ki so, kot že rečeno, precej pavšalne oziroma manj podrobno razčlenjene).

2. Amortiziranje (odpisovanje) osnovnih sredstev GJI v knjigah občin

Občine vodijo knjige po predpisih za neposredne proračunske uporabnike, kar pomeni, da v teh knjigah spremljajo prihodke in odhodke, ki jih izkazujejo na podlagi načela denarnega toka (in ne na podlagi načela nastanka poslovnega dogodka). Poleg izkaza prihodkov in odhodkov izkazujejo občine seveda tudi stanje premoženja v bilanci stanja, vendar jih v prvi vrsti zanima priprava in izvedba proračuna, to je predračun izkaza prihodkov in odhodkov ter obračun izkaza prihodkov in odhodkov.

Obračun amortizacije osnovnih sredstev (popravkov vrednosti osnovnih sredstev), ki jih občina izkazuje v svojih knjigah, se v občinah ne knjiži na konte stroškov amortizacije, temveč kar neposredno v breme trajnega vira – sklada osnovnih sredstev. Zato v tej zvezi pri občinah praviloma ne govorimo o amortiziranju osnovnih sredstev, temveč o odpisovanju njihove vrednosti.²

---

² Tak sistem temelji na dejstvu, da se občina ne financira z zaračunavanjem storitev občanom, temveč s pobiranjem davkov. Če bi se financirala z opravljanjem storitev, potem bi bilo pač smiselno obračunavati amortizacijo in na tej podlagi določiti cene storitev, ki bi vključevale tudi strošek amortizacije. Občina pač svoja osnovna sredstva reproducira iz sredstev, zbranih z davki, in v proračunu predvidi sredstva za investicije v nadomestitev obstoječih osnovnih sredstev ali za nakup novih dodatnih osnovnih sredstev tedaj, ko je to pač potrebno.

S prevzemom osnovnih sredstev GJI pa so občine dobile v svoje knjige osnovna sredstva, s katerimi se opravljajo storitve, ki se prodajajo uporabnikom in je zato treba zanje sestaviti kalkulacije cen teh storitev, v katerih je treba upoštevati tudi strošek amortizacije za nadomestitev vrednosti osnovnega sredstva, potem ko se bo iztrošilo. Sistem odpisovanja osnovnih sredstev GJI za opravljanje dejavnosti GJS v občinah zahteva torej več pozornosti in tudi stopnje amortizacije teh osnovnih sredstev morajo odražati dejansko dobo njihove uporabe (dejansko življenjsko dobo oziroma dobo koristnosti).

Z uveljavitvijo Pravilnika o oblikovanju cen in s prevzemom stopenj amortiziranja iz priloge tega pravilnika v Pravilnik o načinu in stopnjah pa je prišlo ponekod tudi do sprememb stopenj amortiziranja osnovnih sredstev GJI. Medtem ko so se ta osnovna sredstva v knjigah javnih podjetij amortizirala po stopnjah, ki naj bi jih po določenih SRS določale pristojne strokovne osebe znotraj podjetja (v skladu z ocenjeno dobo koristnosti), se sedaj ta osnovna sredstva v knjigah občin amortizirajo po enotnih (za vse enakih) stopnjah, določenih s Pravilnikom o načinu in stopnjah.

Do kakšnih razlik v višini stopenj amortizacije in v višini amortizacije je prišlo zaradi tega, je težko oceniti. Dejstvo pa je, da so posamezna javna podjetja tudi za enake vrste osnovnih sredstev včasih uporabljala različne amortizacijske stopnje. Upoštevati je treba tudi možnost, da so po uvedbi obdavčitve javnih podjetij z davkom od dohodkov pravnih oseb v kakem javnem podjetju amortizacijske stopnje delno spremenili (prilagodili) tudi davčno predpisanim stopnjam.

Po naši oceni oziroma našem poznavanju nekaterih javnih podjetij menimo, da so novo določene stopnje, ki jih sedaj uporabljajo občine (stopnje iz priloge Pravilnika o oblikovanju cen), v povprečju nekoliko višje od tistih, ki so jih prej uporabljala javna podjetja.

3. Zagotavljanje sredstev za obnovo (nadomestitev) osnovnih sredstev GJI iz amortizacije oziroma najemnine

Po knjigovodskem prenosu osnovnih sredstev GJI v knjige občin se amortiziranje (odpisovanje) osnovnih sredstev izvaja pri občinah, denarna sredstva za zagotavljanje enostavne reprodukcije pa se zbirajo pri javnih podjetjih, ki še naprej uporabljajo osnovna sredstva GJI in zaračunavajo storitve GJS uporabnikom. Prenos tako zbranih denarnih sredstev (sredstev, zaračunanih v cenah storitev) k občinam, lastnicam infrastrukture, se izvaja tako, da občine zaračunavajo javnim podjetjem najemnino za infrastrukturo, dano v najem.

S tem novim sistemom zbiranja sredstev za reprodukcijo osnovnih sredstev GJI pa ni prišlo le do prenosa denarnih sredstev, zbranih za reprodukcijo GJI od javnih podjetij k občinam, temveč tudi do spremembe v pogledu višine sredstev. V novem sistemu naj bi občine javnim podjetjem zaračunavale najemnino v polni (100 %) višini obračunane amortizacije. V primeru, da nato javna podjetja prek cen storitev GJS ne bi zbrala dovolj sredstev za plačilo take najemnine, pa morajo občine iz proračunskih sredstev subvencionirati javna podjetja, ki nato iz sredstev, zbranih s ceno storitev in prejetih sredstev subvencije, plačajo občinam najemnino (zaračunano v višini 100 % amortizacije). Z novim sistemom, ki izhaja iz Pravilnika o oblikovanju cen,³ je bila tako »ukinjena« prejšnja možnost knjigovodskega odpisovanja razlike med 100 % obračunano amortizacijo in manj zbranimi sredstvi zaradi prenizkih cen storitev GJS, ki je veljala za javna podjetja po določbah SRS 35. Občine naj bi sedaj to razliko, nastalo zaradi prenizkih cen storitev GJS, plačale iz svojih proračunskih sredstev in je ne morejo več pokriti s knjigovodskim odpisom svojega premoženja. Na to bistveno spremembo obračunskega sistema⁴ se danes pozablja in se išče razne možnosti, kako se tej novi ureditvi izogniti; z zaračunavanjem najemnine nižje od polne amortizacije, s pobotanjem obveznosti za subvencijo s terjatvijo za najemnino oziroma s plačevanjem subvencij za obravnavano razliko kar iz sredstev, zbranih pri občini s plačanimi najemninami⁵ – in ne iz sredstev, zbranih z davki, to je izvirnimi proračunskimi prihodki ipd.

Preden to ureditev podrobneje vsebinsko analiziramo, pa si pogledjmo nekaj podatkov o obračunani in pokriti amortizaciji v letih 2008 in 2009 ter podatke o obračunanih najemninah in o subvencijah v letih 2010 in 2011.

---

³ Po določbah 5. člena tega pravilnika naj bi občine na ta način sicer subvencionirale le 50 % tako ugotovljene razlike pri omrežnini, vendar se je zaradi kasnejše zamrznitve cen komunalnih storitev z uredbo (ki je višji pravni akt kot omenjeni pravilnik) v praksi praviloma upoštevalo vsebinski pristop (načelo pokritja vseh stroškov storitev), po katerem naj bi občina s subvencijo pokrila javnemu podjetju vso tako ugotovljeno razliko. Poseben problem je še v tem, da zaradi zamrznitve cen približno polovica občin v Sloveniji še ni uveljavila ločenih cen storitev GJS, kar pomeni, da še ne zaračunava omrežnine.

⁴ Taka rešitev je sicer vsebinsko pravilna in je tudi v skladu z EU direktivo, ki je že zdavnaj zahtevala, da se storitve GJS zaračunavajo po dejanskih cenah oziroma v skladu z dejanskimi stroški opravljanja teh storitev.

⁵ Do tega namreč prihaja z izvajanjem pobotov med zaračunanimi najemninami in potrebnimi subvencijami itd.

---

4. Podatki o amortizaciji in najemnini GJI v obdobju od 2008 do 2011

Podatke smo sicer zbrali le za vzorec 20 javnih podjetij, vendar menimo, da je vzorec dovolj velik, da odraža stanje in trende v vsej Sloveniji. V vzorec smo zajeli javna podjetja iz vseh delov Slovenije. V vzorcu ni podjetij, ki bi opravljale le eno dejavnost GJS, temveč so zajeta tista, ki opravljajo vse glavne dejavnosti GJS varstva okolja (oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadne vode, ravnanje z odpadki).

Podatke smo zajeli iz letnih poročil, ki jih objavlja AJPES, in sicer neposredno iz Izkaza poslovnega izida (pri tistih podjetjih, ki podatke o amortizaciji javne infrastrukture in podatke o najemnini za javno infrastrukturo izkazujejo v posebni postavki izkaza uspeha) oziroma iz razkritij posameznih postavk Izkaza poslovnega izida in/ali Bilance stanja (pri tistih podjetjih, ki teh podatkov v Izkazu poslovnega izida ne izkazujejo posebej).⁶ Opozoriti moramo tudi, da se amortizacija in najemnina pri nekaterih podjetjih ne nanašata samo na infrastrukturo varstva okolja, temveč tudi na kako drugo infrastrukturo (predvsem infrastrukturo v zvezi z dobavo toplote in dobavo plina). Ta podjetja so označena z zvezdico. Čeprav gre za javne podatke, nismo navedli nazivov teh podjetij.⁷

4.1. Pokritost stroškov amortizacije GJI v javnih podjetjih v letih 2008 in 2009

V tabeli 1 na naslednji strani so v stolpcu 1 in 5 prikazani zneski 100 % obračunane amortizacije GJI, v stolpcih 3 in 7 pa zneski t. i. »odpisane amortizacije«, to je zneski amortizacije, ki niso bili pokriti s prihodki v javnih podjetjih, temveč z odpisom obveznosti do občin. Povprečni odstotek odpisane amortizacije za vsa podjetja v vzorcu za leto 2008 znaša 33 % in 30 % za leto 2009. To je zelo pomemben podatek, ki si ga velja zapomniti, saj v bistvu pomeni, da so bili poslovni izidi javnih podjetij v preteklih letih za približno 30 odstotkov previsoki. Izračunan je sicer le na vzorcu 20 javnih podjetij, vendar gre za reprezentativna podjetja, zato po našem mnenju tudi odstotek, ki bi ga izračunali za vsa javna podjetja v Sloveniji, ne bi bistveno odstopal.

---

⁶ Pri dveh podjetjih pa tudi iz pojasnil ni bilo razvidno oziroma ni bilo moč ugotoviti, koliko najemnine se nanaša na najem infrastrukture in koliko na najem drugih osnovnih sredstev; predpostavili smo, da se vsa najemnina nanaša na najemnino za infrastrukturo. Ocenjujemo, da se pri tem nismo veliko zmotili, saj javna podjetja ne najemajo veliko drugih osnovnih sredstev oziroma, če jih najamejo, to storijo večinoma kot finančni najem, kar pa pri javnem podjetju ni izkazano kot najemnina.

⁷ Za vse, ki bi vas to posebej zanimalo, so nazivi podjetij dosegljivi pri nas.

Zelo zanimiv pa je tudi pogled na pokritost stroškov amortizacije pri posameznih podjetjih. Iz tabele je razvidno, da je nekaj podjetij (6 v letu 2008 in 4 v letu 2009) s prihodki, doseženimi s cenami njihovih storitev, v celoti pokrivalo vse njihove stroške amortizacije, pri ostalih podjetjih pa se odstotki odpisanosti amortizacije gibljejo zelo raznoliko (v letu 2008 od 5 do 91 % in v letu 2009 od 14 do 88 %). Pri treh podjetjih, ki so v letu 2009 pokrivala celotni strošek amortizacije, je najemnina za infrastrukturo v naslednjem letu 2010 zelo poskočila, kar je malce čudno oziroma težko razumljivo. Možno je, da so ta podjetja v najem dobila več infrastrukture, kot so jo prenesla občinam, možno pa je tudi, da so v letih 2008 in 2009 uporabljala nizke stopnje amortizacije, v letu 2010 pa je bila amortizacija in posledično najemnina v občinah obračunana že po novih – višjih stopnjah, določenih v prilogi Pravilnika o oblikovanju cen.⁸

Tabela 1: Pregled zneskov obračunane in pokrite amortizacije v letih 2008 in 2009

Vzorec 20 javnih podjetij	2008				2009			
	vsa obračun. amort.	denarno pokrita amort.	odpisana amort.	% odp. am.	vsa obračun. amort.	denarno pokrita amort.	odpisana amort.	% odp. am.
Podjetje št. 1	2.030.087	971.030	1.059.057	52%	2.064.642	1.415.501	649.141	31%
Podjetje št. 2	1.568.260	728.453	839.807	54%	1.437.401	1.061.582	375.819	26%
Podjetje št. 3	367.831	367.831	0	0%	404.179	404.179	0	0%
Podjetje št. 4*	1.095.456	871.472	223.984	20%	916.516	694.248	222.268	24%
Podjetje št. 5	407.505	213.962	193.543	47%	105.770	90.823	14.947	14%
Podjetje št. 6	1.128.364	1.128.364	0	0%	1.199.896	1.199.896	0	0%
Podjetje št. 7	2.944.242	2.473.591	470.651	16%	2.910.587	2.258.906	651.681	22%
Podjetje št. 8	1.319.714	1.319.714	0	0%	1.367.951	1.367.951	0	0%
Podjetje št. 9*	4.346.128	2.187.426	2.158.702	50%	4.386.057	2.838.751	1.547.306	35%
Podjetje št. 10	1.180.892	1.125.072	55.820	5%	1.202.135	939.967	262.168	22%
Podjetje št. 11	1.061.919	712.066	349.853	33%	1.078.048	687.099	390.949	36%
Podjetje št. 12	465.963	465.963	0	0%	492.771	229.969	262.802	53%
Podjetje št. 13	216.371	216.371	0	0%	217.814	217.814	0	0%
Podjetje št. 14	638.010	249.133	388.877	61%	692.623	261.302	431.321	62%
Podjetje št. 15	213.026	48.508	164.518	77%	237.367	90.745	146.622	62%
Podjetje št. 16	196.135	138.772	57.363	29%	218.725	151.866	66.859	31%
Podjetje št. 17	981.572	447.531	534.041	54%	1.085.568	553.510	532.058	49%
Podjetje št. 18	647.620	58.725	588.895	91%	675.160	84.155	591.005	88%
Podjetje št. 19	1.112.351	1.112.351	0	0%	993.239	802.513	190.726	19%
Podjetje št. 20	443.934	224.837	219.097	49%	462.809	165.291	297.518	64%
SKUPAJ	22.365.380	15.061.172	7.304.208	33%	22.149.258	15.516.068	6.633.190	30%

⁸ Precej javnih podjetij se je v preteklosti (kljub precej odprtemu načinu določanja amortizacijskih stopenj po določbah SRS) držalo stopenj, ki so bile predpisane z nekdanjimi predpisi o amortizaciji iz časa Jugoslavije (Uredba o nomenklaturi sredstev za amortizacijo z letnimi amortizacijskimi stopnjami – Uradni list SRFJ, št. 21/89, 5/90). Te stopnje so bile vsaj pri nekaterih skupinah nižje od sedaj veljavnih stopenj amortizacije, določenih v prilogi Pravilnika o oblikovanju cen.

4.2. Gibanje zneskov amortizacije in najemnine GJI v letih 2008, 2009, 2010 in 2011

Tabela 2: Pregled amortizacije in najemnin v obdobju 2008 do 2011

Vzorec 20 javnih podjetij	vsa obračun. amort. 2008	vsa obračun. amort. 2009	najemnina 2010	najemnina 2011	indeks 09/08	indeks 10/09	indeks 11/10	indeks 11/08
Podjetje št. 1	2.030.087	2.064.642	2.245.762	2.252.626	1,02	1,09	1,00	1,11
Podjetje št. 2	1.568.260	1.437.401	3.376.601	3.214.271	0,92	2,35	0,95	2,05
Podjetje št. 3	367.831	404.179	620.516	460.383	1,10	1,54	0,74	1,25
Podjetje št. 4*	1.095.456	916.516	2.653.326	2.187.316	0,84	2,90	0,82	2,00
Podjetje št. 5	407.505	105.770	690.212	833.531	0,26	6,53	1,21	2,05
Podjetje št. 6	1.128.364	1.199.896	1.770.815	1.960.740	1,06	1,48	1,11	1,74
Podjetje št. 7	2.944.242	2.910.587	2.783.630	2.809.410	0,99	0,96	1,01	0,95
Podjetje št. 8	1.319.714	1.367.951	1.825.150	1.979.220	1,04	1,33	1,08	1,50
Podjetje št. 9*	4.346.128	4.386.057	3.277.949	2.984.248	1,01	0,75	0,91	0,69
Podjetje št. 10	1.180.892	1.202.135	1.229.216	1.360.817	1,02	1,02	1,11	1,15
Podjetje št. 11	1.061.919	1.078.048	1.103.080	1.144.416	1,02	1,02	1,04	1,08
Podjetje št. 12	465.963	492.771	266.443	301.502	1,06	0,54	1,13	0,65
Podjetje št. 13	216.371	217.814	254.304	266.468	1,01	1,17	1,05	1,23
Podjetje št. 14	638.010	692.623	218.518	246.463	1,09	0,32	1,13	0,39
Podjetje št. 15	213.026	237.367	233.822	457.925	1,11	0,99	1,96	2,15
Podjetje št. 16	196.135	218.725	504.570	531.416	1,12	2,31	1,05	2,71
Podjetje št. 17	981.572	1.085.568	1.165.122	1.112.672	1,11	1,07	0,95	1,13
Podjetje št. 18	647.620	675.160	151.253	259.291	1,04	0,22	1,71	0,40
Podjetje št. 19	1.112.351	993.239	997.677	894.433	0,89	1,00	0,90	0,80
Podjetje št. 20	443.934	462.809	457.995	814.700	1,04	0,99	1,78	1,84
SKUPAJ	22.365.380	22.149.258	25.825.961	26.071.848	0,99	1,17	1,01	1,17

S prikazom podatkov o zneskih obračunane amortizacije v javnih podjetjih v letih 2008 in 2009 ter podatkov o zneskih obračunanih najemnin za infrastrukturo v občinah v letih 2010 in 2011 smo hoteli preveriti, ali je prišlo zaradi prenosa infrastrukture v knjige občin do kakšnih večjih sprememb v obsegu sredstev, namenjenih za reprodukcijo infrastrukture. V tabeli 2 so v stolpcu 1 in 2 zajeti podatki o obračunani amortizaciji v javnih podjetjih, v stolpcih 3 in 4 pa o zaračunanih najemninah javnim podjetjem, to je o zneskih, ki so jih javnim podjetjem zaračunale občine za infrastrukturo, dano v najem. Obračun najemnin so lahko naredile občine same na podlagi svojih novo vzpostavljenih evidenc o osnovnih sredstvih GJI ali pa na podlagi evidenc o osnovnih sredstvih GJI, ki so jih za občine vodila javna podjetja. V obeh primerih naj bi šlo za polno (100 %) obračunano amortizacijo osnovnih sredstev GJI v lasti občin.

Pravilnost zneskov najemnine v izkazih poslovnih izidov javnih podjetij za leti 2010 in 2011 bi v bistvu morali preverjati tako, da bi jih primerjali z obračunanimi popravki vrednosti za osnovna sredstva GJI v bilancah stanja občin. Ker je do teh podatkov v bilancah občin težko priti in ker je pravilnost obračunanih popravkov vrednosti odvisna tudi od pravilnosti in ažurnosti

knjiženja sprememb pri infrastrukturi v teh bilancah, menimo, da lahko grobo oceno pravilnosti zneska najemnine za infrastrukturo v letu 2010 npr. ugotovljamo tudi tako, da zaračunano najemnino za to leto primerjamo z vso obračunano amortizacijo za infrastrukturo v bilanci javnih podjetij za leto 2009, saj je vsaj prvo leto večina občin zaračunavala najemnino javnim podjetjem v višini amortizacije, ki so jo za to infrastrukturo obračunala javna podjetja za leto 2009. Primerjava pokaže, da je skupna najemnina za vsa podjetja v vzorcu za leto 2010 večja od obračunane amortizacije pri javnih podjetjih za leto 2009 za 16,6 %, kar se nam zdi razumen oziroma sprejemljiv podatek.⁹

Še zanimivejša pa je primerjava skupne najemnine za leto 2010 (25.825.961) in denarno pokrite amortizacije za leto 2009 (15.516.068), saj vidimo, da prvi znesek kar za 66,4 % presega drugega. To kaže, da je, zaradi ukinitve možnosti odpisovanja amortizacije v breme premoženja občin, v letu 2010 prišlo do zelo velike spremembe v obračunskem sistemu. V letu 2010 je bilo torej s sredstvi, zbranimi iz cene storitev GJS pri javnih podjetjih in iz subvencij, danih javnim podjetjem (da so sploh lahko plačala celotno zaračunano najemnino), zagotovljenega veliko več denarja, namenjenega za obnovo infrastrukture kot v prejšnjih letih¹⁰. To povečanje bi se seveda moralo poznati tudi pri investicijah v infrastrukturo, saj je prejeta najemnina pri občinah vir sredstev zanje.

Podatki iz našega vzorca kažejo, da se je skupni znesek obračunane amortizacije (oz. najemnin) za vsa podjetja v vzorcu v obdobju 2008 do 2011 postopno povečeval in da je najemnina 2010 za 17 % večja od obračunane amortizacije 2009. Povečanje najemnine v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 pa je minimalno (1 %). Skratka, na podlagi teh podatkov bi lahko ocenili, da se z vidika samega obračunavanja sredstev za reprodukcijo infrastrukture tudi po prenosu v knjige občin ni zgodilo nič posebnega (ni prišlo do nekkih velikih premikov).

Seveda je treba pri primerjavah zneskov obračunane amortizacije v javnih podjetjih in zneskov zaračunane najemnine javnim podjetjem upoštevati, da javnim podjetjem v najem niso bila nujno dana vsa osnovna sredstva, ki so bila sicer prenesena v knjige občin.¹¹ Možno pa je tudi, da so bila v najem prevzeta

---

⁹ V nekaterih okoljih je bilo namreč dogovorjeno, da se konec leta akontativna najemnina, določena na podlagi amortizacije za leto 2009, po zaključku leta 2010 korigira na račun povečanja osnovnih sredstev, danih v najem v letu 2010. Od tod verjetno tudi povečanje za 17 %.

¹⁰ Seveda ob pogoju, da občine in javna podjetja niso kompenzirale terjatev in obveznosti iz naslova najemnin in subvencij (kar ne bi smele).

¹¹ Ponekod se je ob tem prenosu pokazalo, da je javno podjetje v svojih knjigah vodilo tudi osnovna sredstva, ki bi sicer morala biti že prej v knjigah občin (npr. ceste, mostovi in druge javne površine), zato taka osnovna sredstva po prenosu v knjige občin niso bila dana javnim podjetjem v najem.

---

osnovna sredstva gospodarske javne infrastrukture, ki so se prej zadrževala v knjigah občin, pa bi morala biti v knjigah javnih podjetij. Prav tako je treba upoštevati, da so se osnovna sredstva gospodarske javne infrastrukture v knjigah občin v letih 2010 in 2011 že amortizirala po stopnjah iz priloge Pravilnika o načinu in stopnjah ter da je tudi zaradi tega lahko prišlo do sprememb v višini amortizacije. Kot smo že nakazali, so po naši oceni te stopnje višje od stopenj, ki so jih prej uporabljala javna podjetja. Skratka, to so dejavniki, ki bi lahko vplivali na višino zneskov obračunane najemnine v letih 2010 in 2011 in ki povzročajo nekaj negotovosti pri primerjavah zneskov obračunane amortizacije v letih 2008 in 2009 ter zneskov obračunanih najemnin v letih 2010 in 2011.

Če pa opazujemo gibanje teh kategorij pri posameznih podjetjih, vidimo, da je prišlo pri nekaterih podjetjih zlasti v letih 2009 in 2010 do velikih skokov navzgor in navzdol. Razlogi za spremembe navzgor (veliko povečanje zneskov najemnin) so najverjetneje v izvršenih cenitvah infrastrukture, o razlogih za gibanje navzdol pa lahko le ugibamo.

4.3. Pokrivanje razlike med obračunanimi najemninami in zbranimi sredstvi iz cene storitev s subvencijami občin v letih 2010 in 2011

Tabela 3: Pregled najemnin in subvencij v letih 2010 in 2011

Vzorec 20 javnih podjetij	2010				2011			
	najemnina	subvencija	najemnina minus subvencija	delež sub. v najem.	najemnina	subvencija	najemnina minus subvencija	delež sub. v najem.
Podjetje št. 1	2.245.762	1.216.689	1.029.073	54%	2.252.626	1.397.051	855.575	62%
Podjetje št. 2	3.376.601	31.931	3.344.670	1%	3.214.271	184.239	3.030.032	6%
Podjetje št. 3	620.516	0	620.516	0%	460.383	0	460.383	0%
Podjetje št. 4*	2.653.326	94.740	2.558.586	4%	2.187.316	417.916	1.769.400	19%
Podjetje št. 5	690.212	269.460	420.752	39%	833.531	667.818	165.713	80%
Podjetje št. 6	1.770.815	0	1.770.815	0%	1.960.740	0	1.960.740	0%
Podjetje št. 7	2.783.630	847.455	1.936.175	30%	2.809.410	846.227	1.963.183	30%
Podjetje št. 8	1.825.150	0	1.825.150	0%	1.979.220	0	1.979.220	0%
Podjetje št. 9*	3.277.949	0	3.277.949	0%	2.984.248	0	2.984.248	0%
Podjetje št. 10	1.229.216	0	1.229.216	0%	1.360.817	132.432	1.228.385	10%
Podjetje št. 11	1.103.080	177.751	925.329	16%	1.144.416	328.008	816.408	29%
Podjetje št. 12	266.443	56.870	209.573	21%	301.502	26.602	274.900	9%
Podjetje št. 13	254.304	214.466	39.838	84%	266.468	183.683	82.785	69%
Podjetje št. 14	218.518	62.269	156.249	28%	246.463	61.179	185.284	25%
Podjetje št. 15	233.822	143.376	90.446	61%	457.925	365.855	92.070	80%
Podjetje št. 16	504.570	460.559	44.011	91%	531.416	452.570	78.846	85%
Podjetje št. 17	1.165.122	303.241	861.881	26%	1.112.672	262.777	849.895	24%
Podjetje št. 18	151.253	75.626	75.627	50%	259.291	129.645	129.646	50%
Podjetje št. 19	997.677	2.074.465	-1.076.788	208%	894.433	1.225.070	-330.637	137%
Podjetje št. 20	457.995	257.046	200.949	56%	814.700	663.700	151.000	81%
SKUPAJ	25.825.961	6.285.944	19.540.017	24%	26.071.848	7.344.772	18.727.076	28%

Pri tej raziskavi nas je še najbolj zanimalo razmerje med najemninami, ki so jih (na podlagi obračunane amortizacije za osnovna sredstva, dana v najem) javnim podjetjem zaračunale občine, in subvencijami, ki so jih (na podlagi razlike med sredstvi, zbranimi iz cene storitev in višino najemnine) zaračunala javna podjetja občinam.

Iz podatkov v tabeli 1 izhaja, da je v letih 2008 in 2009 povprečni odpis amortizacije in s tem odpis premoženja občin znašal okrog 30 %, zato nas je zanimalo, ali se je po prenosu infrastrukture v knjige občin to razmerje kaj spremenilo. To je, ali se sedaj s subvencijami občin pokriva vsa prej nepokrita amortizacija oziroma sedaj nepokrita najemnina GJI.

Iz podatkov tabele št. 3 je razvidno, da celotne subvencije, ki so jih javnim podjetjem dale občine v letu 2010, znašajo 24 % vseh zaračunanih najemnin, v letu 2011 pa 28 % vseh zaračunanih najemnin. Gre torej za nekoliko nižji odstotek, kot je v letih 2008 in 2009 znašala odpisana amortizacija. Seveda bi bilo treba v zvezi s to primerjavo dodatno preveriti še, ali se z danimi subvencijami pri občinah res pokriva celotna razlika med premalo zbranimi sredstvi iz cene storitev in zaračunano najemnino pri javnih podjetjih ali samo del te razlike (saj je bilo npr. z določbo 5. člena Pravilnika o oblikovanju cen določeno, da se sme pokrivati le 50 % te razlike). Če se s subvencijami ni pokrila celotna razlika, bi javno podjetje praviloma izkazalo izgubo (če te razlike ni krilo z dobički iz tržnih dejavnosti). Iz letnih poročil za obravnavanih 20 javnih podjetij je razvidno, da so z izgubo v letu 2010 poslovala 4 podjetja, eno od njih ni prejelo nobenih subvencij, tri pa so prejela subvencije, ki očitno niso zadostovale za pokritje vse razlike. V letu 2011 pa je z izgubo poslovalo 5 podjetij, vsa so prejela subvencije, vendar niso bile zadostne.

Seveda pri tem ne gre le za materialno razsežnost problema, temveč tudi za veliko vsebinsko razliko. Medtem ko je prej (do konca leta 2009) prihajalo do odpisa amortizacije pri javnih podjetjih in odpisa premoženja pri občinah, morajo sedaj občine iz svojih proračunov denarno pokrивati nepokrito amortizacijo oziroma po novem – nepokrito najemnino. To pa dejansko pomeni, da morajo občine v sedanjih razmerah (pri približno enakih ali celo nižjih proračunskih prihodkih) po novem del teh prihodkov proračuna nameniti za subvencije, ki jih dajejo javnim podjetjem, da lahko nato javna podjetja občinam plačajo najemnino za infrastrukturo. Občine sicer dobijo sredstva subvencij vrnjena (v obliki plačane najemnine), vendar so to sredstva, ki jih smejo porabiti le za vlaganja v GJI. Pri občinah je torej prišlo do prestrukturiranja njihovih dosedanjih odhodkov. Več morajo dati za vlaganja v obnovo GJI.

Iz podatkov v tabeli 3 je še razvidno, da se je stanje v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 nekoliko poslabšalo, saj so morale občine dati javnim podjetjem več

subvencij kot leta 2010 (subvencije so narasle na 28 % zneska zaračunane najemnine). Glede na to, da se najemnine v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 niso povečale, se sicer lahko vprašamo, zakaj so javna podjetja iz cen storitev GJS zbrala v tem letu manj sredstev kot preteklo leto.¹²

Še bolj čudno oziroma raznoliko pa je gibanje najemnin in subvencij pri posameznih podjetjih. Iz podatkov v tabeli 3 je razvidno, da pet podjetij v letu 2010 ni zaračunalo občinam nobenih subvencij (gre v glavnem za tista podjetja, ki tudi v letih 2008 in 2009 niso odpisovala amortizacije). Prav tako je iz te tabele razvidno, da se je v letu 2010 delež subvencij v najemnini pri posameznih podjetjih gibal od 1 % do 91 %. Pri enem podjetju je subvencija znašala 208 % najemnine, kar seveda pomeni, da so se s tako subvencijo krili ne samo stroški najemnine za infrastrukturo, temveč še del stroškov izvajanja GJS. Zelo različni so tudi deleži subvencij v najemnini v letu 2011.¹³

Zaradi tega zelo raznolikega gibanja zneskov najemnin in subvencij pri posameznih podjetjih v letih 2010 in 2011 iz teh podatkov težko povzamemo kako pravilo oziroma izluščimo kako tendenco. To je tudi razumljivo, saj so bila javna podjetja v letih 2010 in 2011 zaradi zmede v predpisih (kontradiktornih določb Pravilnika o oblikovanju cen in Uredbe o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev) prepuščena sama sebi oziroma različnim interesom v javnih podjetjih in občinah. Nekateri so se držali pravil, zapisanih v pogodbi o najemu infrastrukture, drugi dogovora z občino, tretji so skušali biti strokovni itd. Tudi mi smo skušali v lanskoletnem zborniku¹⁴ podati nekaj usmeritev, kako sestaviti zaključni račun 2011 in smo tam navedli nekaj možnosti; od tiste vsebinsko najbolj pravilne do tiste najmanj pravilne, vendar se tudi mi pri tem nismo mogli opreti na nič drugega kot na načelno zahtevo iz

---

¹² Ker so bile cene omrežnine v letu 2011 praviloma enake, je do te razlike lahko prišlo le pri podjetjih, ki imajo še enotne cene storitev GJS. V teh podjetjih so očitno iz približno enakega prihodka (saj se tudi enotne cene niso spremenile) najprej pokrili stroške za material, vzdrževanje infrastrukture itd. (ki so se povečali) in je tako verjetno za plačilo najemnine ostalo manj denarja ter se je zato povečal znesek zaračunanih subvencij občinam.

¹³ Razlogov za take razlike v deležih subvencij je veliko. Nekatera javna podjetja (oziroma njihove občine) so se npr. držala določil Pravilnika o oblikovanju cen in so subvencijo občini zaračunala le v primeru, če omrežnina ni pokrila stroškov najemnine (nekatera podjetja le do višine 50 % oziroma 45 % omrežnine), druga javna podjetja, ki so imela enotne cene storitev (in niso zaračunavala omrežnine), so subvencije zaračunavala drugače ali pa jih sploh niso zaračunavala. Možno pa je tudi, da so bile že najemnine zaračunane v manjših zneskih, kot bi morale biti, ali pa še kaj drugega.

¹⁴ mag. Marko Lozej, Obračun najemnin in subvencij za leto 2011 in potrebne prilagoditve pogodbe o najemu gospodarske javne infrastrukture, *Zbornik referatov*, LM Veritas d.o.o., 2011 (str. 59–66).

---

9. člena Vodne direktive EU,¹⁵ da je treba stroške storitev GJS pokriti oziroma na zdravo kmečko pamet.

5. Povzetek nekaterih ugotovitev

- 1) Politika, pravila in načini amortiziranja osnovnih sredstev GJI so prešli od javnih podjetij na občine.
- 2) Prišlo je do poenotenja amortizacijskih stopenj. Medtem ko so se pred letom 2010 amortizacijske stopnje za amortiziranje GJI pri javnih podjetjih lahko razlikovale, sedaj vse občine v Sloveniji (kot neposredni proračunski uporabniki) obračunavajo amortizacijo osnovnih sredstev GJI varstva okolja po enakih stopnjah, določenih v prilogi Pravilnika o oblikovanju cen.
- 3) Denarna sredstva za obnovo GJI (za nadomestitvene investicije) se zbirajo prek najemnine v javnih podjetjih. Zbirni podatki o višini zaračunane najemnine javnim podjetjem za leti 2010 in 2011 kažejo postopno rast. Zaenkrat ni vidnih kakšnih ekcesnih gibanj. Zaradi kontradiktornih predpisov pa v posameznih okoljih ravnajo različno in ni mogoče zanesljivo oceniti, kaj vse je zajeto v najemninah in zlasti, kaj pokrivajo subvencije.
- 4) Primerjava zaračunane najemnine javnim podjetjem za leto 2010 ter denarno pokrite amortizacije pri javnih podjetjih za leto 2009 kaže izredno velik porast najemnine, kar pomeni, da je bilo v letu 2010 pri občinah oblikovano za 64,6 % več sredstev za reprodukcijo GJI kot leta 2009. Zastavlja se vprašanje, ali so občine iz prihodkov leta 2010 res namenile javnim podjetjem toliko sredstev za subvencije in ali so se zbrana sredstva najemnin kasneje res vložila v obnovo infrastrukture?
- 5) Z ukinitvijo računovodske kategorije sredstev v upravljanju je prišlo tudi do velike obračunske spremembe pri javnih podjetjih in pri občinah. Zneska obračunane amortizacije GJI, ki ni pokrit s cenami storitev GJS, ni mogoče več odpisovati. Občine morajo javnim podjetjem po določbah Pravilnika o oblikovanju cen zaračunavati najemnino v višini polne amortizacije. Javna podjetja plačujejo občinam tako zaračunano najemnino iz sredstev, zbranih s prodajo storitev. Če so cene storitev prenizke, da bi pokrile tudi znesek najemnine, izdajo javna podjetja občinam zahtevek za subvencijo v višini razlike oziroma v višini, ki jo določa Pravilnik o oblikovanju cen. Občine morajo sredstva za plačilo subvencije predvideti v svojem proračunu, kar pomeni, da morajo ta sredstva zbrati z dodatnimi davki oziroma da morajo ta sredstva zagotoviti s prerazporeditvijo svojih proračunskih odhodkov.

---

¹⁵ Water framework directive 2000/60/EC.

6. Kako v prihodnje?

Slovenija pri zagotavljanju reprodukcije osnovnih sredstev GJS že dolga leta slepi samo sebe. Namesto pravega ekonomskega nadzora javnih podjetij in zaračunavanja dejanskih cen storitev GJS je nadzor največkrat prilagojen vsakokratni vladajoči občinski in državni politiki, ki cene storitev GJS sprošča in zamrzuje v skladu s političnimi interesi (ostati na oblasti).

Zaradi nezadostne učinkovitosti javnih podjetij in/ali zaradi neuveljavljenih ekonomskih cen storitev GJS amortizacija osnovnih sredstev GJI v preteklih letih ni bila v celoti pokrita s prihodki in namesto da bi javna podjetja v svojih bilancah izkazovala izgube in jih pokrivala tako kot vse ostale gospodarske družbe, so raje občine odpisovale svoje premoženje.

V sedanjem 31. členu Pravilnika o oblikovanju cen je določeno, da morajo občine za infrastrukturo, dano v najem, javnim podjetjem obračunavati najemnino »... najmanj v višini amortizacije komunalne infrastrukture, pri čemer morajo biti stroški izvajanja javne službe pokriti z veljavno ceno, razen v primeru subvencioniranja cene za uporabo javne infrastrukture za določene uporabnike skladno z določbami 5. in 30. člena tega pravilnika.« Zaradi zamrznitve cen so te določbe pravilnika neoperativne in treba je nekaj ukreniti.

Pristojno ministrstvo (prej MOP, sedaj MKO) že dve leti pripravlja uredbo, s katero bi nadomestili ta Pravilnik o oblikovanju cen. Ključni vsebinski problem, ki ga je treba v tej uredbi razrešiti, je v načinu pokrivanja polne amortizacije osnovnih sredstev GJI in posledično v višini najemnine ter višini subvencij v primeru prenizkih cen. V zadnji dosegljivi različici predloga Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (datum 10. 10. 2012) je spet predvideno, da naj bi se omrežnina za osnovna sredstva GJI določala sorazmerno s stopnjo izkoriščenosti javne infrastrukture.¹⁶

Povezava višine omrežnine (in s tem najemnine) s stopnjo koriščenja kapacitet GJI je po našem mnenju zaradi nekaterih posebnosti uporabe GJI sicer potrebna oziroma sprejemljiva, vendar taka ureditev ne bi smela veljati na splošno in tudi ne za vsa osnovna sredstva infrastrukture, temveč le za velike naložbe v obrate in naprave, zgrajene v zadnjih nekaj letih, ki niso polno izkoriščene in se postopno vključujejo v polno uporabo. V nobenem primeru pa to ne bi smela

---

¹⁶ V predlogu uredbe je v tej zvezi še nekaj drugih določb, najbolj nejasna je tista, ki pravi, da bo izkoriščenost zmogljivosti javne infrastrukture najmanj enkrat letno ugotavljal »... pristojni soglasodajalec v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov«. Upajmo, da bo v teku oblikovanja dokončnega teksta uredbe to na ustrezen način bolj operativno zapisano.

biti rešitev za vsa druga v preteklosti zgrajena osnovna sredstva, ki se ne uporabljajo s polnimi kapacitetami (saj se osnovna sredstva trošijo in izgubljajo vrednost neodvisno od stopnje koriščenja kapacitet). Taka rešitev (usklajevanja višine amortizacije s stopnjo izkoriščanja zmogljivosti) naj bi po našem mnenju veljala le za prva leta po usposobitvi osnovnega sredstva (npr. dve, tri, štiri, največ pet let), dokler na novo omrežje ne bi bili priključeni vsi predvideni uporabniki. Pri tem pa se zastavlja vprašanje, ali naj bi se ta uskladitev amortiziranja izvajala tako, da bi se v teh prvih letih za taka osnovna sredstva ustrezno znižale stopnje amortizacije in s tem popravki vrednosti, ki so podlaga za določanje najemnine (ter posledično za določanje višine omrežnine), ali pa naj bi se tudi v teh prvih letih popravki vrednosti pri občinah obračunavali po normalnih stopnjah amortizacije in naj bi se le najemnina za infrastrukturo določala v skladu s stopnjo nepriključenosti uporabnikov na omrežje (s stopnjo neizkoriščanja kapacitet). Z obračunskega vidika bi to zadnje pomenilo, da bi občina za del popravkov vrednosti še vedno zmanjševala svoje premoženje, za del, ki bi bil pokrit z najemnino, pa ne. Vsaj ponekod pa obstaja še tretja možnost: da bi se za odpisovanje takih objektov in naprav pri občinah lahko uporabljala funkcionalna metoda amortiziranja.

Drugače pa je treba ravnati v primerih, kadar gre za javno infrastrukturo, ki je bila v Sloveniji v preteklih letih zgrajena v predimenzionirani velikosti. V takih primerih seveda ni prav, da se v cene storitev (v omrežnino) vključujejo celotni popravki vrednosti teh predimenzioniranih kapacitet, saj z najemninami tudi ni treba zbrati sredstev v celotni vrednosti take infrastrukture, ker bodo nadomestitvene investicije za tako infrastrukturo v prihodnje manjše (manjših zmogljivosti). In seveda tudi ni prav, da uporabniki plačujejo tako visoko ceno omrežnine. V takih primerih bi bilo treba izpeljati cenitev infrastrukture in zmanjšati njeno vrednost v skladu s predpisi.

V tej zvezi se pojavlja tudi vprašanje, kako ravnati v sedanjih razmerah, ko je šlo veliko uporabnikov v stečaj ali prisilno poravnavo. Po mojem mnenju v takih primerih ni primerno znižanje stopenj amortizacije, saj gre praviloma za začasno stanje in lahko pričakujemo, da se bodo namesto starih podjetij pojavila nova, ki bodo prav tako potrebovala infrastrukturo. V vmesnem času pa mora izgubo pokrivati lastnik infrastrukture in ne drugi končni uporabniki.

Le kadar je mogoče zanesljivo oceniti, da novih uporabnikov ne bo in da so zmogljivosti infrastrukture prevelike, tedaj je treba tako infrastrukturo ponovno oceniti in ugotoviti, da gre za neamortizirljiva osnovna sredstva, kar pomeni, da jih je treba po določbah SRS slabiti.

Im veritas d.o.o.
